

I. DEMOGRAFIJA

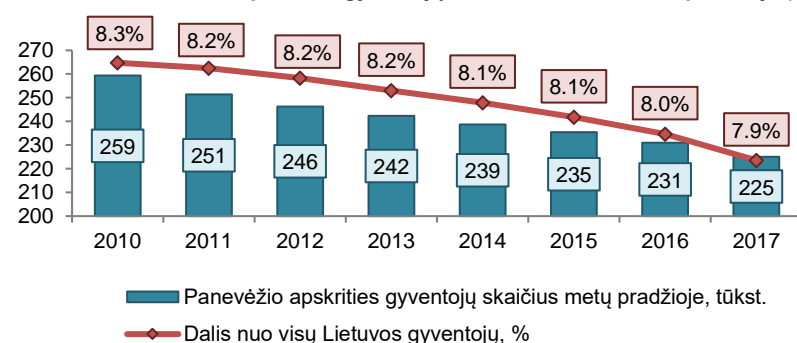
Panevėžio apskritis yra penkta didžiausia šalyje pagal gyventojų skaičių. Ją sudaro 6 savivaldybės: Biržų r. sav., Kupiškio r. sav., Panevėžio m. sav., Panevėžio r. sav., Pasvalio r. sav. ir Rokiškio r. savivaldybėse, kuriose gyvena 225 tūkst. žmonių – 2017 m. pradžioje tai sudarė 7,9% visų Lietuvos gyventojų. 2017 m. pradžioje daugiausia nuolatinių gyventojų apskrityje gyveno Panevėžio m. savivaldybėje (40,5% visų gyventojų apskrityje), mažiausiai – Kupiškio r. sav. (7,9% visų gyventojų apskrityje). Pastebėtina, kad per metus nuolatinių gyventojų skaičius mažėjo visose Panevėžio apskrities savivaldybėse. Daugiausia gyventojų neteko Rokiškio r. sav. (-3,2%), šitiek mažiau – Pasvalio r. sav. (-3,1%) ir Kupiškio r. sav. (-3,0%).

2010-2017 m. gyventojų Panevėžio regione mažėjo vidutiniškai po 2,0% kasmet. Per visą 2010-2017 m. laikotarpį Panevėžio apskrities gyventojų skaičius sumažėjo 13,2%, kai visos šalies gyventojų – 9,4%. Gyventojų skaičius Panevėžio apskrityje 2017 m. pradžioje buvo mažiausias nuo pat 2010 m. Gyventojų skaičius apskrityje 2017 m. mažėjo dėl dviejų priežasčių – dėl neigiamos neto tarptautinės migracijos ir dėl neigiamos natūralios gyventojų kaitos. 2017 m. pradžioje Panevėžio apskritis buvo viena iš „seniausių“ apskričių, kur pagyvenę žmonės, sudarė apie penktadalį bendro apskrities nuolatinių gyventojų skaičiaus.

Lentelė 1: Gyventojų skaičius Panevėžio apskrityje ir savivaldybėse 2010-2017 m. pradžioje, tūkst.

Administracinė teritorija	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Pokytis 2017/2016	2017 struktūra
Lietuvos Respublika	3142,0	3052,6	3003,6	2971,9	2943,5	2921,3	2888,6	2847,9	-1,4%	-
Panevėžio apskritis	259,4	251,4	246,3	242,3	238,7	235,4	231,0	225,0	-2,6%	100,0%
<i>Panevėžio m. sav.</i>	103,1	100,0	98,5	97,3	96,3	95,2	93,6	91,1	-2,7%	40,5%
<i>Panevėžio r. sav.</i>	40,4	39,2	38,4	37,9	37,5	37,2	36,7	36,4	-0,8%	16,2%
<i>Rokiškio r. sav.</i>	36,0	35,0	34,2	33,4	32,7	32,2	31,5	30,5	-3,2%	13,5%
<i>Pasvalio r. sav.</i>	29,4	28,5	27,8	27,2	26,7	26,2	25,6	24,8	-3,1%	11,0%
<i>Biržų r. sav.</i>	29,4	28,3	27,6	27,0	26,5	25,9	25,4	24,6	-3,0%	11,0%
<i>Kupiškio r. sav.</i>	21,1	20,4	19,8	19,4	19,1	18,7	18,2	17,7	-3,0%	7,9%

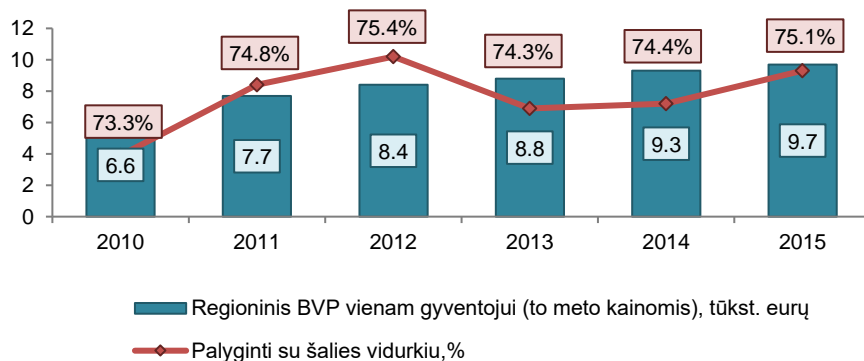
Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas.

Grafikas 1: Panevėžio apskrities gyventojų skaičius, 2010-2017 m. pradžioje (tūkst.)

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai.

II. MAKROEKONOMIKA

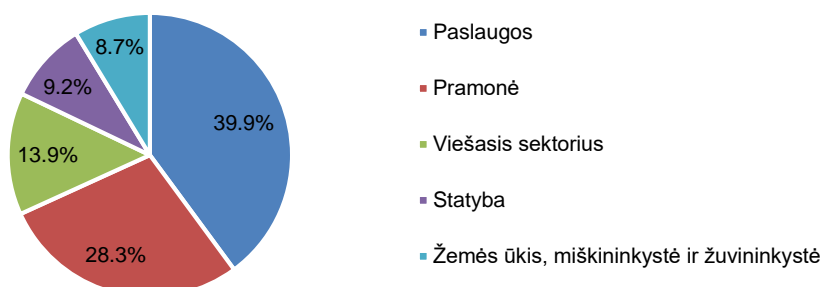
2015 m. Panevėžio apskrityje sukurta 6,0% Lietuvos bendrojo vidaus produkto (toliau - BVP) arba 2251,5 mln. eurų. Apskrityje sukuriama BVP vienam gyventojui nuo 2009 m. augo, tačiau 2014 m. vis vien nesiekė 75,1% BVP vienam gyventojui Lietuvoje.

Grafikas 2: Panevėžio apskrityje sukuriama BVP vienam gyventojui, to meto kainomis

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Beveik trečdalis Panevėžio regiono bendrosios pridėtinės vertės 2015 m. buvo sukurta pramonės (28,3% arba 572,2 mln. eurų) sektoriuje. Pastebėtina, kad palyginus su Lietuvos vidurkiu, pramonės sektorius šiame regione yra geriau išsivystęs. 2015 m. paslaugos sudarė šiek tiek mažiau nei pusę Panevėžio apskrities bendrosios pridėtinės vertės (39,9% arba 807,9 mln. eurų). Kiti sektoriai sukūrė šiek tiek mažiau pridėtinės vertės: viešasis sektorius (13,9% arba 282,2 mln. eurų), statyba (9,2% arba 185,7 mln. eurų), žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė (8,7% arba 177,0 mln. eurų).

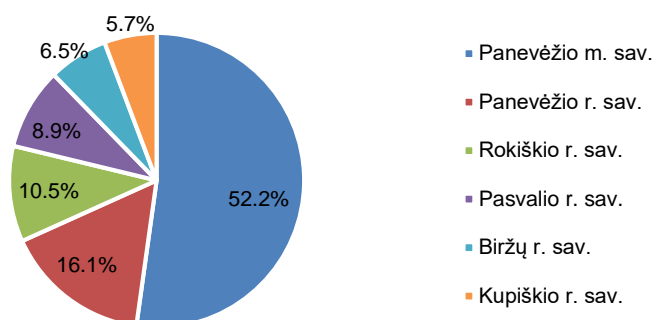
Grafikas 3: Panevėžio apskrities bendroji pridėtinė vertė pagal ekonomines veiklos rūšis 2015 m., %

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

Materialinės investicijos (t.y. investicijos į ilgalaikį materialųjį turta), yra vienas svarbiausių ekonomikos augimą skatinančių veiksnių ilguoju laikotarpiu. 2010-2015 m. Panevėžio apskrities materialinių investicijų dalis sumažėjo nuo 4,4% visų Lietuvos materialinių investicijų 2010 m. iki 4,0% 2015 m. Pastebėtina, kad 2015 m. daugiausia materialinių investicijų Panevėžio apskrityje buvo nukreiptos į apdirbamąją gamybą ir kasybą (25,9%), viešąjį valdymą ir gynybą (12,8%), nekilnojamojo turto operacijas (11,9%) ir elektros, dujų, vandens tiekimą ir atliekų tvarkymą (11,3%). Materialinės investicijos, tenkančios vienam gyventojui Panevėžio apskrityje – vienos mažiausių Lietuvoje (1011 eurų); per metus jos sumažėjo apie 9,4%. 2015 m. materialinės investicijos, tenkančios vienam gyventojui, augo tik Pasvalio r. sav. (21,7%) ir Kupiškio r. sav. (5,5%), o visose kitose savivaldybėse mažėjo.

Grafikas 4: Panevėžio apskrities materialinės investicijos (to meto kainomis) pagal savivaldybes 2015 m., %

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

Lentelė 2: Materialinės investicijos, tenkančios vienam gyventojui apskrityse, eurų

Administracinė teritorija	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Metinis pokytis, %
Lietuvos Respublika	1341	1674	1776	2006	2074	2020	-2,6%
Klaipėdos apskritis	1504	2197	1918	2509	2753	2802	1,8%
Vilniaus apskritis	1937	2284	2675	2937	3069	2723	-11,3%
Kauno apskritis	1008	1289	1458	1540	1779	1806	1,5%
Alytaus apskritis	896	1150	993	1175	1376	1784	29,7%
Šiaulių apskritis	822	1390	1209	1380	1248	1392	11,5%
Telšių apskritis	801	1284	1513	1470	1240	1271	2,5%
Utenos apskritis	812	1174	996	1452	1342	1243	-7,4%
Marijampolės apskritis	695	1119	1015	1129	1001	1098	9,7%
Panevėžio apskritis	711	1050	1090	1271	1116	1011	-9,4%
<i>Biržų r. sav.</i>	377	747	613	803	662	600	-9,4%
<i>Kupiškio r. sav.</i>	721	846	590	559	696	734	5,5%
<i>Panevėžio m. sav.</i>	865	1201	1490	1872	1416	1304	-7,9%
<i>Panevėžio r. sav.</i>	815	1277	1291	963	1277	1025	-19,7%
<i>Pasvalio r. sav.</i>	593	947	659	1082	669	814	21,7%
<i>Rokiškio r. sav.</i>	517	807	730	810	1024	779	-23,9%
Tauragės apskritis	638	859	941	878	942	787	-16,5%

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

Tačiau pagal tiesioginių užsienio investicijų (TUI) vertę Panevėžio apskritis buvo 4-a iš 10 Lietuvos apskričių. Panevėžio regionui tenkančių TUI dalis 2015 m. sudarė apie 316,3 mln. eurų – tai 2,3% visų TUI Lietuvoje. Palyginti su 2010 m., Panevėžio regiono TUI išaugo 79,6%, kai visoje Lietuvoje jos padidėjo 34,6%. Visgi, vienam Panevėžio apskrities gyventojui 2015 m. tenkančios TUI siekė 1369 eurų – tai net tris kartus mažiau nei vidutiniškai vienam gyventojui Lietuvoje. 2015 m. daugiausia tiesioginių užsienio investicijų (77,3%) pritraukė Panevėžio m. sav., likusiose savivaldybėse investuota gerokai mažiau.

Lentelė 3: Tiesioginės užsienio investicijos metų pabaigoje Panevėžio apskrityje, mln. eurų

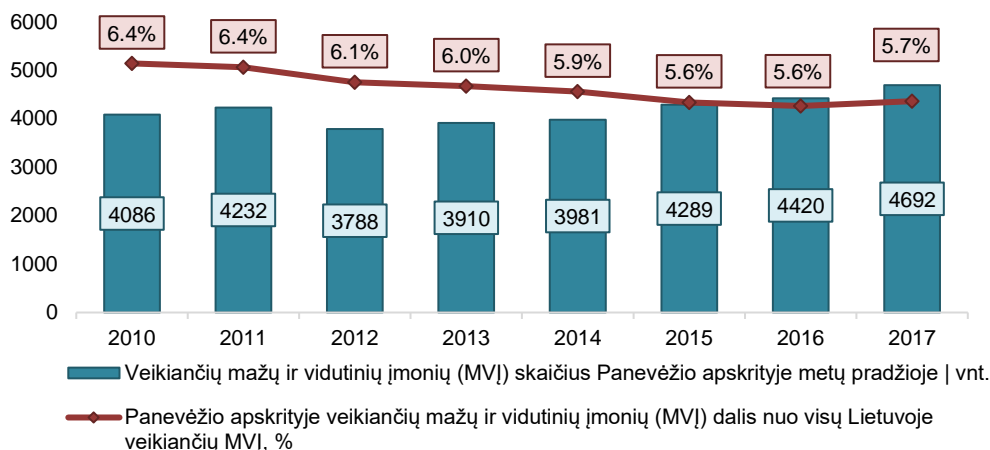
Administracinė teritorija	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lietuvos Respublika	10031,0	11028,9	12100,6	12719,9	12746,5	13496,8
Panevėžio apskritis	176,2	208,9	240,6	287,2	278,6	316,3
<i>Panevėžio m. sav.</i>	159,5	189,7	222,2	246,1	232,9	244,6
<i>Panevėžio r. sav.</i>	1,6	1,4	0,7	8,0	12,3	24,3
<i>Biržų r. sav.</i>	5,9	7,5	8,4	9,3	9,8	23,0
<i>Rokiškio r. sav.</i>	0,4	0,4	0,4	14,9	13,0	13,3
<i>Pasvalio r. sav.</i>	5,0	5,7	5,8	6,5	7,2	7,9
<i>Kupiškio r. sav.</i>	3,9	4,3	3,2	2,5	3,3	3,3

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

III. VERSLUMAS

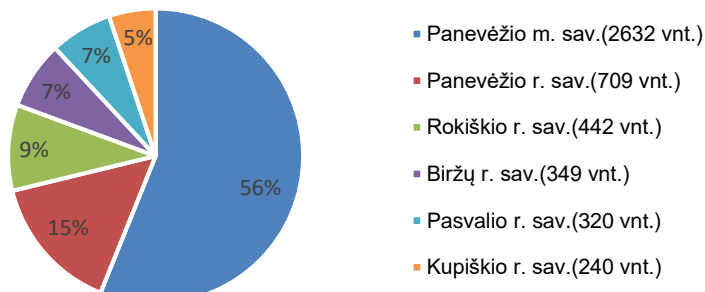
Panevėžio apskrityje veikiančių mažų ir vidutinių įmonių (toliau – MVĮ) skaičius pastaraisiais metais augo lėčiau nei Lietuvoje, bet 2017 m. pralenkė šalies vidurkį. 2017 m. Panevėžio apskrityje veikė 4692 MVĮ; daugiau nei pusė jų veikė Panevėžio m. sav. (2632 įmonės arba 56% visų apskrities MVĮ). Per metus Panevėžio apskrityje veikiančių MVĮ skaičius labiausiai išaugo Kupiškio r. sav. (13%) ir Biržų r. sav. (12%).

Grafikas 5: Panevėžio apskrityje veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius 2010-2017 m. pradžioje

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai.

Grafikas 6: Panevėžio apskrityje veikiančių mažų ir vidutinių įmonių (MVĮ) skaičius 2017 m. pradžioje

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai.

Lentelė 4: Įregistruotų juridinių asmenų skaičius Panevėžio apskrityje 2010-2016 m.

Administracinė teritorija	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2016 įreg. jur. asmenų sk.
Lietuvos Respublika	10031,0	11028,9	12100,6	12719,9	12746,5	13496,8		
Panevėžio apskritis	176,2	208,9	240,6	287,2	278,6	316,3		
<i>Panevėžio m. sav.</i>	159,5	189,7	222,2	246,1	232,9	244,6		
<i>Panevėžio r. sav.</i>	1,6	1,4	0,7	8,0	12,3	24,3		
<i>Biržų r. sav.</i>	5,9	7,5	8,4	9,3	9,8	23,0		
<i>Rokiškio r. sav.</i>	0,4	0,4	0,4	14,9	13,0	13,3		
<i>Pasvalio r. sav.</i>	5,0	5,7	5,8	6,5	7,2	7,9		
<i>Kupiškio r. sav.</i>	3,9	4,3	3,2	2,5	3,3	3,3		

								struktūra apskirtyje, %
Lietuvos Respublika	9198	10391	14866	13471	13858	10167	10481	-
Panevėžio apskritis	426	433	571	524	562	439	439	100,0%
<i>Panevėžio m. sav.</i>	204	197	321	285	283	233	187	42,6%
<i>Panevėžio r. sav.</i>	92	83	70	65	56	55	80	18,2%
<i>Rokiškio r. sav.</i>	37	43	46	72	109	50	68	15,5%
<i>Biržų r. sav.</i>	29	66	62	38	49	46	42	9,6%
<i>Pasvalio r. sav.</i>	34	32	40	42	48	31	39	8,9%
<i>Kupiškio r. sav.</i>	30	12	32	22	17	24	23	5,2%

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai.

Verslumo lygis, vertinant pagal 1000 gyventojų tenkančių mažų ir vidutinių įmonių skaičių, Panevėžio apskrityje yra mažesnis nei Lietuvos vidurkis: 2017 m. pradžioje 1000 Lietuvos gyventojų vidutiniškai teko 29,1 veikiančios mažos ir vidutinės įmonės, o 1000 Panevėžio apskrities gyventojų 20,8 tokių įmonių. Pagal šį rodiklį Panevėžio apskritis buvo 4-ta iš 10-ies apskričių. Pastebėtina, kad Panevėžio miesto sav. verslumo rodiklis yra pats aukščiausias apskrityje ir artimas Lietuvos vidurkiui (28,9 įmonės), o kituose rajonuose verslumo rodiklis yra kur kas mažesnis ir svyruoja nuo 12,9 Pasvalio r. sav. iki 19,5 Panevėžio r. sav..

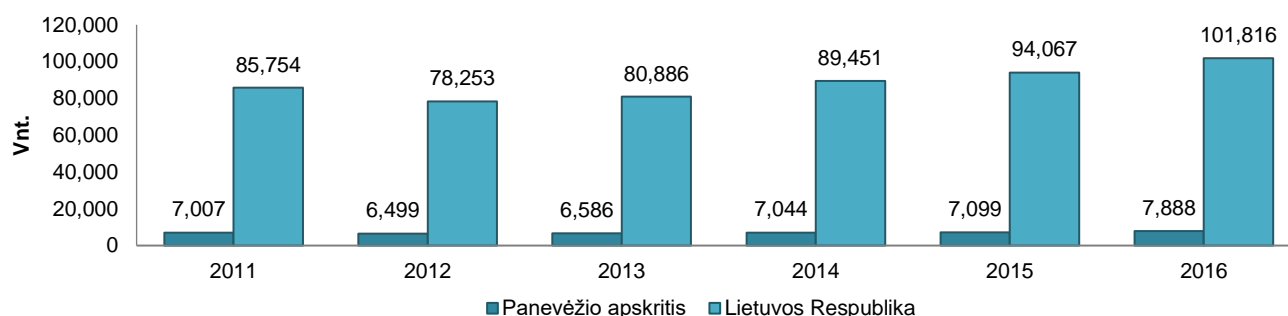
Lentelė 5: Veikiančių MVĮ tenkančios 1000 gyventojų pagal apskritis 2010-2017 m. pradžioje

Administracinė teritorija	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Lietuvos Respublika	20,2	21,8	20,8	22	23,1	26	27,5	29,1
Alytaus apskritis	12,6	14,5	13,4	14,1	14,8	16,4	17,3	18,8
Kauno apskritis	20,7	22,3	21,6	22,4	23,4	26,0	27,3	28,9
Klaipėdos apskritis	23,3	24,7	23,3	24,0	24,7	26,9	28,0	29,4
Marijampolės apskritis	12,1	12,7	11,9	12,1	12,7	13,8	14,4	15,7
Panevėžio apskritis	15,8	16,8	15,4	16,1	16,7	18,2	19,1	20,8
<i>Biržų r. sav.</i>	11,1	11,2	10,0	10,5	10,9	11,3	12,3	14,1
<i>Kupiškio r. sav.</i>	10,9	10,8	10,0	10,3	10,4	11,2	11,7	13,6
<i>Panevėžio m. sav.</i>	22,8	24,3	21,9	22,7	23,3	25,7	26,7	28,9
<i>Panevėžio r. sav.</i>	13,6	15,1	13,9	15,3	15,7	17,6	18,6	19,5
<i>Pasvalio r. sav.</i>	9,4	9,9	9,6	9,8	10,4	10,9	11,4	12,9
<i>Rokiškio r. sav.</i>	9,9	11,3	10,3	11,2	11,7	12,6	13,2	14,5
Šiaulių apskritis	14,5	16,1	15,4	15,8	16,4	18,0	18,8	20,3
Tauragės apskritis	12,4	13,6	12,6	13,6	14,1	15,6	16,7	17,6
Telšių apskritis	15,5	16,4	15,7	16,2	16,7	18,2	18,8	20,8
Utenos apskritis	11,6	12,6	11,3	12,1	12,5	13,5	14,3	15,5
Vilniaus apskritis	28,9	30,9	30,0	32,3	34,2	39,8	42,2	43,7

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai.

2016 m. Panevėžio apskrityje 7,9 tūkst. asmenų buvo įsigiję verslo liudijimus, t.y. 11,1% daugiau negu 2015.

Grafikas 7: Asmenys, įsigiję verslo liudijimus 2011-2016 m., vnt.

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai.

IV. EKSPORTAS

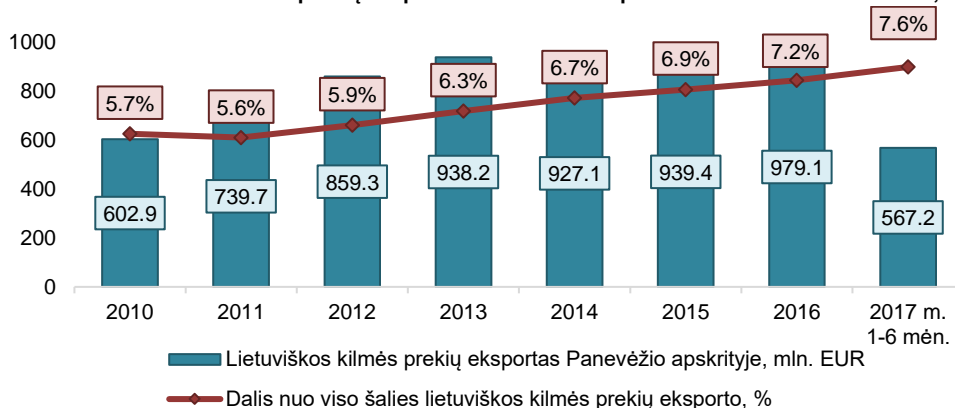
Lietuviškos kilmės prekių eksportas iš Panevėžio apskrities 2016 m. sudarė 7,2% viso lietuviškų prekių eksporto. Vidutinis metinis lietuviškų prekių eksporto vertės augimas Panevėžio apskrityje 2010-2016 m. siekė 8,4% ir buvo 4,2% punktais didesnis nei visoje Lietuvoje (vidutinis metinis lietuviškų prekių eksporto vertės augimas 2010-2016 m. Lietuvoje siekė 4,2%). Panevėžio apskritis buvo stipriai paveikta finansinės krizės, 2009 m. apskrities eksporto vertė krito 28,46%, o nuo 2010 m. atsigavo ir augo iki pat 2014 m.

Didžiausią dalį apskrities užsienyje parduodamos produkcijos sudarė pienas ir pieno produktai – jų dalis 2016 m. sudarė 15,8%. Taip pat gana reikšmingą eksporto dalį sudarė elektros mašinos ir įrenginiai bei jų dalys ir baldai (atitinkamai – 13,3%, 10,8%). Iš pieno produktų 2016 m. daugiausia eksportavome sūrių, įskaitant išrūgų sūrius, ir varškę, baldų – apmuštų sėdimųjų baldų, pagamintų iš nendrių, vytelių, bambuko arba iš panašių medžiagų, iš elektros mašinų ir įrenginių daugiausia eksportavome

izoliuotuosius laidus, kabelius ir kitus izoliuotuosius elektros laidininkus, o iš javų ir malybos produkcijos – kviečių ir meslino (kviečių bei rugių mišinio) bei kviečių glitimą.

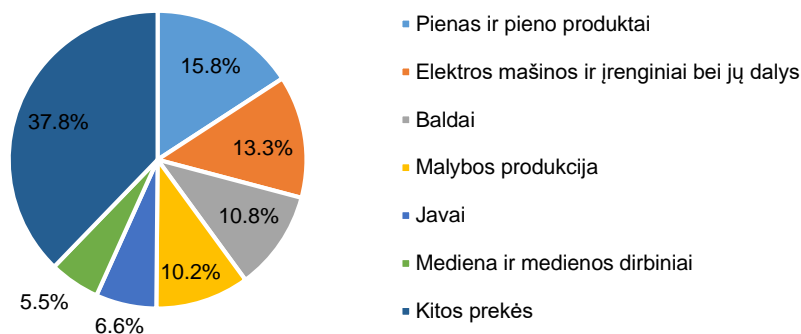
2016 m. pagrindinė eksporto rinka Panevėžio apskrityje pagamintai produkcijai buvo ES, kur parduodama 69,6% užsienio rinkoms skirtos produkcijos. Iš ES šalių, daugiausia eksportuojama į Vokietiją (9,4%), Italiją (9,3%) ir Latviją (8,2%). Į Skandinavijos šalis išvežta 23,3% (Norvegija 9,9%, Švedija 9,3%, Suomija 4,1%) Panevėžio apskrityje pagamintos produkcijos.

Grafikas 8: Lietuviškos kilmės prekių eksportas iš Panevėžio apskrities 2010-2017 m.1-6 mėn., mln. eurų

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai.

Grafikas 9: Lietuviškos kilmės prekių eksportas iš Panevėžio apskrities 2016 m., %

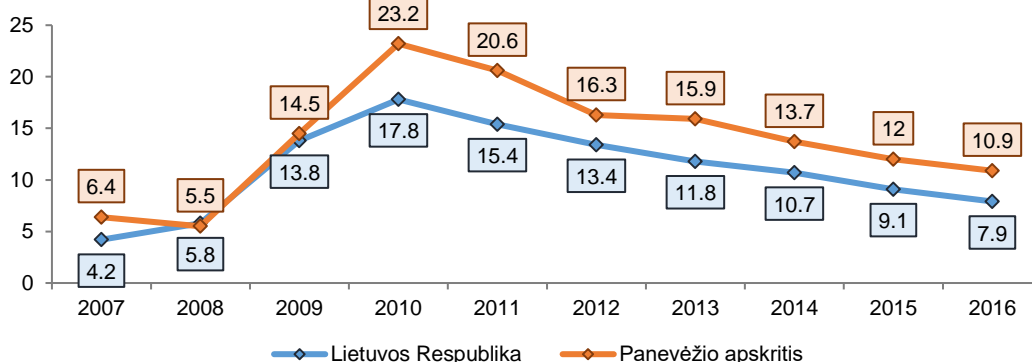

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai.

V. DARBO RINKA

Panevėžio apskrities darbo jėga padidėjo nuo 111,3 tūkst. 2015 m. iki 114,8 tūkst. gyventojų 2016 m. 15-64 m. amžiaus gyventojų darbo jėgos aktyvumo lygis Panevėžio apskrityje buvo 75,3% – 3,7% punkto daugiau nei 2015 m. Vyrų darbo jėgos aktyvumo lygis buvo aukštesnis (76,5%) negu moterų (74,1%). Vertinant pagal regioninį koeficientą¹, Panevėžio apskrities darbuotojai daugiausiai specializavosi miškininkystės ir žuvininkystės, kasybos ir karjerų eksploatavimo, apdirbamosios gamybos, bei elektros, dujų, vandens tiekimo ir atliekų tvarkymo ūkio veiklose. 2016 m. tų pačių ekonominės veiklos rūšių įmonių darbuotojai skirtingose apskrityse 2016 m. gavo nevienodą darbo užmokestį, pvz. Panevėžio apskrityje statybos įmonių darbuotojai uždirbo daugiausiai (777,7 eurų), mažiausiai – Utenos apskrityje (588,2 eurų).

Grafikas 10: Nedarbo lygis Panevėžio apskrityje ir Lietuvoje 2007-2016 m.

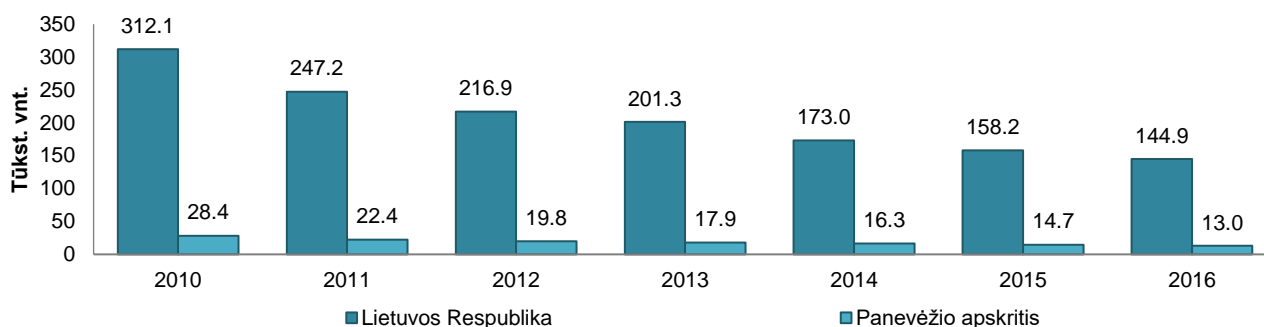
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

¹ Regioninis koeficientas parodo, ar santykinis vidutinis samdomų darbuotojų skaičius tam tikroje ekonominėje veikloje regione yra didesnis negu vidutiniškai šalyje. Jeigu koeficientas viršija 1 – didesnis, jeigu ne – mažesnis. Šis koeficientas yra specializacijos indikatorius.

Užimtųjų skaičius Panevėžio apskrityje 2016 m. buvo 102,3 tūkst., t.y. 7,5% visų Lietuvos užimtųjų. 2016 m. 57,4% (58,7 tūkst.) visų Panevėžio apskrities užimtųjų dirbo paslaugų srityje, 23,0% (23,5 tūkst.) – pramonėje, 11,7% (12 tūkst.) – žemės ūkyje, 7,9% (8,1 tūkst.) – statyboje.

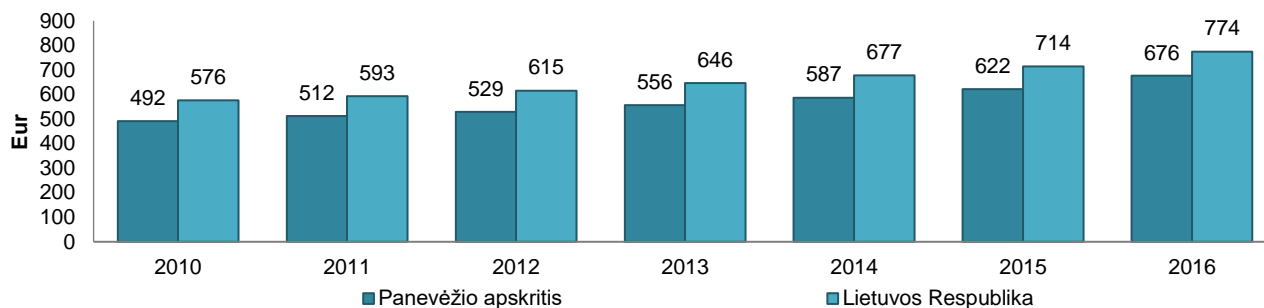
2016 m. Panevėžio apskrityje buvo registruota 13,0 tūkst. bedarbių. Nedarbo lygis 2016 m. Panevėžio apskrityje buvo ketvirtas didžiausių iš visų Lietuvos apskričių ir sudarė 10,9%, kai bendras nedarbo lygis Lietuvoje siekė 7,9%.

Grafikas 11: Registruoti bedarbiai Panevėžio apskrityje ir Lietuvoje 2010-2016 m., tūkst.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

Grafikas 12: Mėnesinis darbo užmokestis, bruto eurų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

PRIEDAS

Šiame priede pateikti Statistikos departamento skelbiami statistiniai ir ekonominiai rodikliai.

Lentelė 6: Panevėžio apskrityje sukurtos bendrosios pridėtinės vertės struktūra 2015 m.,%

Ekonominė veikla	Lietuvos Respublika	Panevėžio apskritis
Pramonė	22,6%	28,3%
Didmeninė ir mažmeninė prekyba; transportas; apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla	31,4%	26,1%
Viešasis valdymas ir gynyba; švietimas; žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas	14,2%	13,9%
Statyba	7,3%	9,2%
Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė	3,6%	8,7%
Nekilnojamojo turto operacijos	6,7%	7,2%
Profesinė, mokslinė ir techninė veikla; administracinė ir aptarnavimo veikla	6,5%	2,4%
Informacija ir ryšiai	3,5%	1,7%
Meninė, pramoginė ir poilsio organizavimo veikla, namų ūkio reikmenų remontas ir kitos paslaugos	2,1%	1,7%
Finansinė ir draudimo veikla	2,1%	0,8%

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.